

MINISTERSTWO ROZWOJU

REPUBLIKA SENEGALU

Podstawowe informacje

Powierzchnia:	196 tys. km ²
Ludność:	15,85 mln
Skład etniczny:	Wolof (ok. 39%), Fulani (ok. 23%), Sererowie (ok. 11%)
Podział administracyjny:	14 regionów
Religia:	Islam (ok. 96% społeczeństwa)
Stolica:	Dakar (ok. 2,98 mln mieszkańców)
Język urzędowy:	francuski (duża część posługuje się językiem wolof)
Waluta:	Frank CFA (XOF)
Ustrój polityczny:	Republika
Głowa państwa i szef rządu (prezydent):	Macky SALL
Minister Handlu i MŚP	Aminata Assome DIATTA
Minister Gospodarki, Planu i Współpracy	Amadou HOTT
Ambasador Senegalu w Polsce	Papa DIOP
Ambasador RP w Senegalu	Margareta KASSANGANA
Najbliższe wybory parlamentarne	2022

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2015	2016	2017	2018
PKB (w mld USD)	17,77	19,03	21,08	24,13
PKB per capita (USD)	1 218,8	1 269	1 367,2	1 522,00
PKB (wzrost w %)	6,5	6,7	7,2	6,8
Deficyt budżetowy (% PKB)	4,5	3,2	2,9	3,5
Dług publiczny zagraniczny (% PKB)	44,5	47,1	56,2	b.d.
Inflacja (w %)	0,1	0,9	1,4	2,3
Bezrobocie (w %)	25,0	20,5	15,7	b.d.
Eksport towarów (w mld USD)	4,02	4,25	4,42	5,27
Import towarów (w mld USD)	6,29	6,19	7,50	8,71
Bezp. inwestycje zagr. w Senegalu (w mln USD)	405,8	472,03	532,28	b.d.

Źródło: IMF, World Bank, UN,

MINISTERSTWO ROZWOJU

1. Podstawowe informacje i sytuacja gospodarcza

Senegal jest republiką o **systemie pół-prezydenckim**, która uzyskała niepodległość w 1960 roku. Prezydent jest wybierany w wyborach powszechnych na okres 7 lat. Mandat prezydencki może być jednokrotnie odnowiony.

Władza ustawodawcza należy do dwuizbowego parlamentu składającego się ze Zgromadzenia Narodowego wybieranego w wyborach powszechnych na okres 5 lat oraz Senatu. **Władzę wykonawczą** sprawuje rząd, na którego czele stoi premier mianowany przez prezydenta.

Powierzchnia kraju: 196 tys. km²; **ludność:** ok. 15,8 mln (muzułmanie ok. 94%); **stolica:** Dakar (3 mln mieszkańców); **język urzędowy:** francuski.

Walutą narodową Senegalu jest frank Zachodnioafrykańskiej Wspólnoty Walutowej CFA (XOF), który dzieli się na 100 centymów. Kurs XOF wobec EUR jest sztywny i wynosi 656 XOF za 1 EUR.

Obecnie najpoważniejszym problemem Senegalu jest wysokie bezrobocie, szczególnie wśród coraz lepiej wykształconej młodzieży, które skłania ich do nielegalnej emigracji do Europy w poszukiwaniu zatrudnienia (głównym kierunkiem emigracji pozostaje niezmiennie od lat Francja).

Niekorzystny wpływ na sytuację gospodarczą i finansową Senegalu w roku 2009 wywarł światowy kryzys gospodarczo-financeowy. Skutki panującej recesji były widoczne w zakresie spadku poziomu inwestycji prywatnych, eksportu, wartości przekazów pieniężnych od senegalskiej diaspory i napływu turystów. Jednak w wyniku obniżenia cen produktów żywnościowych i energetycznych na rynkach międzynarodowych, utrzymały na stabilnym poziomie krajowe ceny na te towary.

Członkostwo w organizacjach i porozumieniach o charakterze ekonomicznym:

Senegal jest członkiem powstałej w 1994 r. **Zachodnioafrykańskiej Unii Gospodarczo-Walutowej** (Union Economique et Monetaire Ouest-Africaine – **UEMOA**), tworzącej stumilionowy rynek o wspólnej walucie i strefie wolnego handlu. Państwa zrzeszone w Unii tworzą Unię celną i posługują się wspólną walutą, o ustalonym parytecie względem euro. Celem UEMOA jest: poprawa konkurencyjności, konwergencja polityki gospodarczej, ustanowienie wspólnego rynku, koordynacja polityk: rolnej, przemysłowej, energetycznej, transportowej oraz harmonizacja prawa. Ponadto Senegal jest członkiem **Wspólnoty Gospodarczej Państw Afryki Zachodniej** (The Economic Community of West African States - **ECOWAS**), zrzeszającej 15 państw regionu na mocy traktatu z 1975 r. Celem organizacji jest promocja integracji ekonomicznej zrzeszonych państw.

Republika Senegalu należy także do **Międzynarodowej Agencji Energii Odnawialnej IRENA** (od 18 listopada 2010 r.). Senegal jest pierwszym krajem biorącym udział w projekcie IRENA tzw. „Renewable Readiness Assessment 2012” (RRA). Projekt ten jest narzędziem umożliwiającym poznanie

i weryfikację potencjału OZE w poszczególnych państwach. Jest on dedykowany dla państw rozwijających się lub małych wysp, które nie mają możliwości przeprowadzenia praktycznej weryfikacji swoich zasobów i możliwości. RRA identyfikuje największe bariery uniemożliwiające rozwój OZE, jak np. infrastruktura, brak planu działań, brak wiedzy specjalistycznej.

Pozostałe organizacje, do których należy Senegal to m.in.:

- Unia Afrykańska - African Union (AU);
- Afrykański Bank Rozwoju - African Development Bank (AfBD);
- Światowa Organizacja Handlu - World Trade Organization (WTO);
- Międzynarodowy Fundusz Walutowy - International Monetary Found (IMF);

MINISTERSTWO ROZWOJU

- Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNIDO);
- Konferencja Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD);
- Światowa Organizacja Własności Intelektualnej - World Intellectual Property Organization (WIPO).

2. Polityka gospodarcza

Prezydent Macky Sall, wybrany w marcu 2012 roku, po swoim poprzedniku odziedziczył gospodarkę charakteryzującą się wysokimi kosztami, prowadzoną w trudnym środowisku biznesowym. W związku z powyższym w lutym 2014 roku ogłosił Plan rozwoju gospodarczego i społecznego, rządowy program inwestycyjny – „*Plan Sénégal Émergent*”, który przedstawia wizję wszechstronnych działań do roku 2035 (Plan uzyskał deklarację wsparcia partnerów międzynarodowych w wysokości 5,6 mld EUR).

Senegal prowadzi aktywną **politykę zagraniczną** na kontynencie afrykańskim. Cechuje ją wielokierunkowość, pragmatyzm, ścisłe związki z Francją, dobre stosunki z UE oraz krajami Afryki i coraz bliższe stosunki z Chinami.

Stosunek Senegalu do problemów regionalnych jest wyważony i charakteryzuje się dobrze opracowaną strategią długoterminową. Nadrzędnym celem polityki zagranicznej stawianym rządowi senegalskiemu jest maksymalizacja pomocy zagranicznej.

3. Ramy prawno - traktatowe współpracy gospodarczej

Senegal-UE

Strategia współpracy UE z Senegalem opiera się na dwóch podstawowych programach: **Nowym Partnerstwie Ekonomicznym na rzecz Rozwoju Afryki (NEPAD)** i **Strategii Redukcji Ubóstwa**. Celem jest wspieranie działań na rzecz zmniejszenia skutków ubóstwa, poprawy dostępu do podstawowych usług, ochrony ludności przed zagrożeniami społecznymi i katastrofami naturalnymi, promocja dobrego zarządzania sprawami publicznymi oraz budowa państwa prawa.

Relacje handlowe

W 2014 roku Komisji Europejskiej udało się zakończyć negocjacje z Afryką Zachodnią (w tym z Senegalem) w sprawie **porozumienia EPA** (Economic Partnership Agreement). Celem porozumienia jest regulacja wzajemnych relacji handlowych i gwarancja wzajemnego, choć niekoniecznie symetrycznego, dostępu do rynku. Otwarcie rynków krajów Afryki Zachodniej dla eksportu UE zostanie przeprowadzone etapami, z wyłączeniem towarów wrażliwych dla regionu. Kraje Afryki Zachodniej zliberalizują ponad 75% swoich linii taryfowych w ciągu 20 lat. Pierwsza grupa towarów zostanie zliberalizowana w chwili wejścia porozumienia w życie, kolejne grupy w cyklach po 5 lat.

Aktualnie Senegal znajduje się wśród krajów afrykańskich korzystających z systemu preferencji celnych GSP UE obejmującego wszystkie towary, za wyjątkiem broni i amunicji, tzw. **Everything but arms**. System GSP składa się z trzech poziomów liberalizacji cel – rozwiązania ogólnego (stosowanego wobec krajów rozwijających się - DEV) oraz dwóch poziomów głębszej liberalizacji o szczególnym charakterze – szczególnego rozwiązania motywacyjnego dotyczącego zrównoważonego rozwoju i dobrych rządów dla krajów rozwijających się (tzw. GSP+) oraz poziomu liberalizacji przewidzianego dla krajów najsłabiej rozwiniętych (tzw. EBA).

MINISTERSTWO ROZWOJU

Senegal-Polska

Do chwili obecnej obowiązuje Umowa między Rządem PRL a Rządem Republiki Senegalu o komunikacji lotniczej, podpisana w dniu 1 sierpnia 1969 roku (weszła w życie w dniu 22 maja 1971 roku).

4. Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

Źródło: INSIGOS

	2015	2016	2017	2018	2019 I - VI	Dynamika % <u>I-VI 2018</u> <u>I-VI 2017</u>
Eksport	43,6	50,2	84,4	69,24	50,31	143
Import	27,6	28,1	11,7	15,99	18,48	183
Obroty	71,2	78,3	96,1	85,23	68,79	152
Saldo	16,0	22,1	72,7	53,25	31,83	-

Senegal jest kluczowym partnerem Polski w regionie Afryki Zachodniej. Wolumen polsko-senegalskiej wymiany handlowej w I półroczu 2019 roku wyniósł ponad **68 mln USD**. Eksport do Senegalu kształtował się na poziomie **50,3 mln USD (wzrost o ok 43%)**, a import na poziomie **18,5 mln USD (wzrost o ok 83%)**. Nadwyżka obrotów bieżących wyniosła **ponad 31,8 mln USD**.

Dominującą pozycję w **polskim eksporcie na rynek senegalski** stanowią **artykuły rolno-spożywcze**, (ok. 83% wywozu z Polski na ten rynek). Kolejne miejsce w polskim eksporcie na rynek senegalski należy do wyrobów przemysłu maszynowego (ok 6,1%) oraz produktów mineralnych (ok 4,3% udziału)

W strukturze **polskiego eksportu do Senegalu** w I półroczu 2019 r. największymi grupami towarowymi były:

- przetwory spożywcze (ekstrakt słodowy, przetwory z mąki, grysiku) – 40,81 mln USD;
- taśmy i dyski magnetyczne – 1,04 mln USD
- wodorotlenki sodu i potasu – 0,83 mln USD

Natomiast w strukturze **polskiego importu z Senegalu** w I półroczu 2019 r. największymi grupami towarowymi były:

- naturalne fosforany wapnia, naturalne fosforany glinowo-wapniowe, kreda fosforanowa (mielone i niemielone) – 16,33 mln USD;
- warzywa – pomidory świeże lub schłodzone – 1,14 mln USD;
- przyrządy do analizy fizycznej – 0,56 mln USD.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Akty prawne regulujące aktywność inwestorów zagranicznych

Głównym aktem prawnym regulującym współpracę inwestycyjną jest Kodeks inwestycji (*Code des investissements*), ogłoszony ustawą nr 2004-06 z 6 lutego 2004 roku (tekst jest dostępny na stronach

MINISTERSTWO ROZWOJU

internetowych rządu Senegalu i Krajowej Agencji Promocji Inwestycji APIX (<http://www.investinsenegal.com>). W kodeksie wymieniono sektory, które mogą korzystać z jego dyspozycji oraz określono wymaganą minimalną wartość inwestycji (100 mln XOF /152 tys. EUR/, a dla sektorów uznanych za priorytetowe w programie walki z ubóstwem i strategii wsparcia inwestorów przemysłowych – 15 mln XOF /23 tys. EUR/). Ponadto sprecyzowano gwarancje przyznane przedsiębiorstwom oraz prawa i obowiązki inwestorów. Kodeks przewiduje zachęty inwestycyjne zarówno dla fazy realizacji, jak i eksploatacji inwestycji.

Inwestorom (zagranicznym i lokalnym) zainteresowanym realizacją projektów w Senegalu służy pomocą Krajowa Agencja Promocji Inwestycji – APIX (www.investinsenegal.com).

6. Dostęp do rynku

Zgodnie z rozporządzeniem nr 9 CM/UEMOA dotyczącym zagranicznych relacji finansowych państw członkowskich WAEMU (West African Economic and Monetary Union) transakcje dewizowe, przepływy kapitału i regulowanie wszelkiego rodzaju płatności pomiędzy Senegalem a zagranicą lub w Senegalu pomiędzy osobami tam zamieszkałymi (*résidents*) a mieszkającymi za granicą (*non-résidents*) muszą być dokonywane za pośrednictwem Banku Centralnego Państw Afryki Zachodniej (BCEAO), Administracji Pocztovej lub uprawnionych do tego banków i kantorów wymiany walut. Operacje inwestycji, lokaty kapitału oraz wszystkie przepływy kapitałowe pomiędzy państwami członkowskimi WAEMU mogą być realizowane bez żadnych ograniczeń. Bieżące płatności na rzecz podmiotów zagranicznych są dokonywane w Senegalu, zgodnie z zasadą wolnego przepływu kapitału, przez uprawnione do tego banki i kantory lub Administrację Poczтовую.

W Senegalu obowiązują **3 stawki minimalnego podatku ryczałtowego** (dla firm deficytowych lub osiągających małe zyski):

- 500 000 CFA przy obrocie do 250 mln CFA,
- 750 000 CFA przy obrocie od 250 mln CFA do 500 mln CFA,
- 1 000 000 CFA przy obrocie powyżej 500 mln CFA.

Zwolnienia dla podmiotów posiadających koncesje górniczo-wydobywcze

Posiadacze pozwoleń na eksploatację surowców są zwolnieni z ceł eksportowych. Przez trzy lata w przypadku pozwolenia na eksploatację oraz przez siedem lat w przypadku koncesji górniczej posiadacze pozwoleń zwolnieni są również z podatku VAT, składek na ubezpieczenie społeczne oraz podatku od podwyższenia kapitału. Zwolnienia te mogą być przedłużone do piętnastu lat w przypadku projektów wymagających znacznych inwestycji kapitałowych.

Skarb Państwa Senegalu zagwarantowuje sobie bezpłatny, minimalny 10-proc.(z możliwością zwiększenia do 25%) udział w kapitale zakładowym spółek górniczych. Spółka korzystająca z koncesji jest dodatkowo zobowiązana do opłaty licencyjnej w wysokości 3% na rzecz Skarbu Państwa Senegalu.

Dostęp do rynku dla polskich towarów i usług (bariery)

Od dnia 1 stycznia 2000 r. produkty pochodzące z krajów, które nie są członkami WAEMU, niezależnie od miejsca ich wjazdu na terytorium tej wspólnoty, podlegają cłom przywozowym oraz innym podatkom i opłatom określonym we wspólnej taryfie celnej TEC (*Tarif Extérieur Commun*). Taryfa ta opiera się na trzech założeniach: kategoryzacji produktów, cłach i opłatach stałych oraz cłach i opłatach czasowych.

Nomenklatura taryfowa dzieli towary na 4 kategorie:

MINISTERSTWO ROZWOJU

- kategoria 0: podstawowe dobra socjalne (figuruje na liście obejmującej ograniczoną liczbę produktów),
- kategoria 1: dobra pierwszej potrzeby, podstawowe surowce, dobra inwestycyjne, specyficzne czynniki produkcji,
- kategoria 2: czynniki produkcji i dobra pośrednie,
- kategoria 3: dobra konsumpcyjne i produkty nie objęte innymi kategoriami.

Cła oraz podatki i opłaty stałe obejmują:

- cło przywozowe wahające się od 0 do 20% wartości CIF (dla kategorii 0, 1, 2 i 3 odpowiednio 0, 5, 10 i 20%),
- opłatę statystyczną (1%) dotyczącą wszystkich produktów importowanych z wyjątkiem dóbr nabytych w ramach finansowania przyznanego przez zagranicznych partnerów lub dóbr importowanych (pod warunkiem istnienia klauzuli zwalniającej z opłat fiskalnych i parafiskalnych) oraz dóbr importowanych z tytułu przywilejów dyplomatycznych,
- wspólnotowy podatek solidarnościowy (1%) stosowany do produktów importowanych spoza WAEMU.

Do ceł oraz podatków i opłat czasowych należą:

- cło ochronne degresywne – TDP (niskie w wysokości 2,5% oraz wysokie wynoszące 5%), które jest stosowane dla towarów przemysłowych i produktów rolno-spożywczych (ma ono zrekompensować zmniejszenie ochrony celnej, które nastąpiło w wyniku wprowadzenia taryfy TEC),
- podatek importowy koniunkturalny – TCI (10% ceny progowej), któremu podlegają produkty rolnictwa, przemysłu rolno-spożywczego, hodowli i rybołówstwa, z wyjątkiem ryb i produktów na bazie ryb (ma on zrekompensować zmniejszenie ochrony celnej spowodowane fluktuacjami cen tych towarów na światowych rynkach).

Ponadto w ramach preferencyjnego wspólnotowego systemu taryfowego całkowicie zwolnione z ceł i opłat przywozowych są niektóre towary pochodzące z krajów WAEMU, w tym produkty regionalne, wyroby tradycyjnego rzemiosła oraz produkty przemysłowe posiadające specjalne zezwolenie. Natomiast pozostałe produkty przemysłowe pochodzące z krajów wspólnoty korzystają z redukcji ceł i opłat przywozowych w wysokości 5% w stosunku do tych, którym podlegają te same produkty importowane z krajów trzecich.

Do innych opłat stosowanych w imporcie należą też:

- podatek wspólnotowy w ramach ECOWAS (0,5% wartości towaru), który dotyczy wszystkich towarów importowanych do wspólnoty z krajów trzecich i wprowadzonych do obrotu,
- opłata COSEC (0,2%) stosowana przy imporcie towarów drogą morską,
- podatek VAT (18%),
- podatki specyficzne (stawki zależą od rodzaju produktu), któremu podlegają produkty naftowe, alkohole, płyny zawierające alkohol, napoje gazowane, kawa, herbata, tytoń i orzechy kola.

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

W sierpniu 2013 r. **Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.** przejęła kontrolny pakiet akcji (55%) w spółce African Investment Group S.A. z Dakaru. Z uwagi na niedokładne oszacowanie potencjału złóż w Senegalu Grupa Azoty postanowiła wycofać się z projektu – w grudniu 2017 roku zawarła

MINISTERSTWO ROZWOJU

warunkowe porozumienie na odstąpienie od umowy. W marcu 2018 roku African Investment Group złożyła do Sądu Gospodarczego w Dakarze wniosek o otwarcie postępowania upadłościowego.

W 2014 roku nastąpiło istotne ożywienie polsko-senegalskich kontaktów dyplomatycznych. W kwietniu tego roku doszło do spotkania Premiera z prezydentem Senegalu podczas Szczytu UE-Afryka w Brukseli. Ponadto w 2014 roku wizytę w Dakarze złożyli także: wiceminister SZ i wiceminister gospodarki wraz z misją polskich przedsiębiorców. Podczas wizyty podpisano porozumienie o konsultacjach politycznych. Ponadto w kwietniu 2014 roku Prezydent M. Sall podpisał dekret powołujący Ambasadę Senegalu w Polsce z siedzibą w Warszawie. W 2016 r. ponownie otwarto Ambasadę RP w Dakarze.

W marcu 2016 r. w ramach programu „Go Africa”, miała miejsce misja gospodarcza do Senegalu, w której uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju, MSZ, PALiZ oraz przedsiębiorcy reprezentujący sektory: rolno-spożywczy, maszynowy, budowlany, zielone technologie i finansowy. Kolejna misja, zorganizowana przez KIG, odwiedziła Senegal w lipcu 2016 roku. W trakcie misji odbyło się senegalsko-polskie forum gospodarcze, z udziałem wielu przedstawicieli biznesu z obu krajów, izb przemysłowo-handlowych z różnych prowincji Senegalu, w tym: Kedougou, Saint Louis, Kolda i Thies oraz instytucji rządowych, takich jak Agencja APIX i ASEPEX.

W październiku 2016 r. miała miejsce oficjalna wizyta w Polsce Prezydenta Senegalu, w trakcie której odbyło się forum gospodarcze w Warszawie oraz podpisano szereg umów o współpracy – m.in. pomiędzy ministerstwami finansów w sprawie kredytu międzyrządowego oraz pomiędzy PAIH a APIX.

W 2018 r. uruchomione zostało Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Dakarze. Kierownikiem został pan Leszek Biały. W grudniu 2018 r. z inicjatywy ZBH w Dakarze powołany został Klub Polskiego Biznesu w Senegalu, którego celem będzie umożliwienie obu krajom rozwoju ich stosunków gospodarczych i handlowych.

W maju 2019 r. miała miejsce misja polskich przedsiębiorców do Senegalu zorganizowana przez Krajową Izbę Gospodarczą. W trakcie misji zorganizowane zostało forum biznesowe Senegal – Polska oraz liczne spotkania B2B przedsiębiorców polskich i senegalskich.

8. Potencjalne dziedziny współpracy

Gospodarczo Senegal posiada duży potencjał głównie z powodu zasobów surowców mineralnych, w tym fosforytów, mających kluczowe znaczenie dla przemysłu chemicznego i nawozowego oraz z uwagi na rolę portu w Dakarze.

Mając na uwadze przyjęty przez władze Senegalu program modernizacji i dywersyfikacji gospodarki kraju (Plan Sénégal Émergent) liczymy na intensyfikację współpracy polskich oraz senegalskich firm w takich dziedzinach, jak:

- Rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze – przetwórstwo owoców i warzyw (banany, cytryny, mango, papaja, bataty) mechanizacja produkcji i magazynowanie żywności, hodowla zwierząt;
- Sektor turystyczny – rozwój bazy turystycznej (m.in. budownictwo);
- Rybołówstwo i obszary związane z rozwojem nauki o morzu;
- Energetyka – rząd zamierza przyspieszyć proces elektryfikacji kraju poprzez budowę małych elektrowni słonecznych i wiatrowych;
- Infrastruktura - rozbudowa portów, lotnisk, dróg oraz kolei w ramach długookresowego;

MINISTERSTWO ROZWOJU

- IT – rządowy program rozwoju sieci internetowych w kraju i redukcja obszarów bez dostępu do internetu;

Senegal jest dla Polski ważnym i perspektywicznym partnerem – w ostatnich latach odnotowuje się szybki wzrost gospodarczy, rośnie klasa średnia, a co za tym idzie wzrasta zapotrzebowanie na wszelkiego rodzaju dobra konsumpcyjne i inwestycyjne pochodzące z importu.

9. Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Senegalu – oficjalne otwarcie 4.11.2018

Ambasador: **Margareta Kassangana**
Route des Almadies
Immeuble "Les Jardins des Almadies"
App. 4/A
B.P. 14 419 Peytavin Dakar
Tel.: +221 33 859 57 70
e-mail: dakar.amb.sekretariat@msz.gov.pl

ZBH Dakar – Leszek Biały – kierownik biura
tel.: +221 776 260 734
e-mail: leszek.bialy@paih.gov.pl
senegal.trade.gov.pl

10. Placówka Senegalu w Rzeczypospolitej Polskiej

Ambasador: **Amadou Dabo**
ul. Biedronki 63, 02-959 Warszawa
Tel.: (22) 651 60 36
Fax: (22) 651 56 17

Opracowano na podstawie danych: IMF, WB, MPiT; MSZ; GUS; AfDB, OECD